

Innhold

Forord	13
Forord	15
<i>Susanne Lindqvist, Professor of Interprofessional Practice, University of East Anglia, United Kingdom</i>	
DEL I SAMFUNNSOPPDRAGET	21
Kapittel 1	
Samarbeid – et samfunnsoppdrag	23
<i>Elisabeth Willumsen, Tore Sirnes og Atle Ødegård</i>	
Innledning	23
Nasjonale og internasjonale føringer	24
Utvidet samarbeid – nye begreper	26
Utdanning og praksis	28
Forskning og teoriutvikling	29
Samarbeid – et samfunnsoppdrag	31
Tematisk oversikt	32
Referanser	34
Kapittel 2	
Tverrprofesjonelt samarbeid i helse- og velferdssektoren	38
<i>Elisabeth Willumsen</i>	
Innledning	38
Begreper og definisjoner	39
Uniprofesjonelt og interprofesjonelt nivå	40
Uniprofesjonelt nivå	40

Interprofesjonelt nivå	41
Alternative definisjoner av tverrprofesjonelt samarbeid i utdanning og praksis	43
Tverrprofesjonelt samarbeid, samskaping og innovasjon	46
Kunsten å samarbeide – samarbeidsprosessen	47
Integrering av kompetanse	47
Integrering av tjenester	48
Samskaping og innovasjon	51
Sosial innovasjon	53
Grenser for samarbeid	55
Avslutning	57
Referanser	57
Kapittel 3	
Nasjonale visjoner – kommunale løsninger	62
<i>Tore Sirnes</i>	
Innledning	62
Struktur og arbeidsdeling	62
Politiske styringssignaler	64
Hva gjør kommunene?	65
Den demografiske utfordringen	67
Innovative kommuner?	70
Oppsummering	72
Referanser	73
Kapittel 4	
Profesjonsbygging og avtalt samarbeid	75
<i>Åge Brekk</i>	
Innledning	75
Lokaldemokrati, kompetansebehov og effektivitetstenkning	78
Om rettsutvikling i tjenestelovgivningen og profesjonsbygging	80
Spesialisering og krav om samhandling	90
Regler knyttet til innhenting og kommunikasjon av opplysninger om pasienter og brukere som ledd i tverrprofesjonelt samarbeid ..	97
Profesjonene og samarbeid på tvers – utviklingen videre	102
Referanser	103

DEL II KUNNSKAPSPLATTFORMEN 105

Kapittel 5

Bourdieu's teori om utdanningssystemet 107

Synnøve Hofseth Almås

Innledning	107
Tverrprofesjonell samarbeidslæring	107
Bourdieu og Passeron	109
Identitet og habitus, profesjonell kompetanse og kulturell kapital i et pedagogisk delfelt	110
Habitus i et utdanningssystem	110
Kulturell kapital eller profesjonell kompetanse	111
Feltbegrepet i en utdanningssammenheng	112
Sammenhengen habitus, felt og kapital	114
Profesjoner og kulturell kapital	115
Andre hovedtrekk i Bourdieus teorier om utdanning	116
Dobbelt vilkårlighet i pedagogisk handling	117
Pedagogisk autoritet og relativ autonomi	118
Pedagogisk arbeid	119
Undervisningssystemet	119
Implikasjoner ved felles innholdsdel i rammeplaner	120
Avslutning	121
Referanser	121

Kapittel 6

Utvikling av teoretisk robusthet i tverrprofesjonell utdanning 123

Sarah Hean

Innledning	123
Teoriens betydning	123
Teori og samproduksjon av kunnskap	125
Praktisk kunnskap	126
Hvorfor trenger vi en teori om sosial kapital?	127
Teoretisk plattform: Hva er sosial kapital?	127
Karakteristiske trekk ved nettverk	129
Tillit	130
Ressurser	130
Normer og regler	131
Teoretisk kvalitet	131
Avgrensning	131
Pragmatisk nytteverdi	132

Etterprøvarhet	133
Funksjonell hensiktsmessighet	136
Empirisk gyldighet	137
Konklusjon	137
Referanser	138

Kapittel 7

Sosiologisk forståelse av tverrprofesjonell utdanning og praksis	141
---	------------

Scott Reeves

Innledning	141
Bakgrunn	142
«Sociological imagination»	143
Profesjonssosiologi	143
Et sosiologisk perspektiv på relasjonen mellom lege og sykepleier ...	145
Anvendelse av sosiologisk teori: et eksempel	147
«Front and back stage»	149
Forhandlinger	150
Konklusjon	152
Referanser	153

Kapittel 8

Forskning på helse- og sosialfaglig samarbeid – en

«review» fra Storbritannia	157
---	------------

Ailsa Cameron, Rachel Lart og Lisa Bostock

Innledning	157
Politisk kontekst	157
Drivkrefter	159
Bakgrunn	159
Samarbeidsformer	160
Resultater av felles innsats	160
Faktorer som støtter eller hindrer samarbeid	162
Organisatoriske forhold	162
Kulturer og profesjoner	165
Kontekstuelle forhold	165
Drøfting	166
Konklusjon	167
Referanser	167

DEL III STRATEGIER FOR SAMARBEID 171

Kapittel 9

Konstruksjoner av tverrprofesjonelt samarbeid 173

Atle Ødegård

Bakgrunn	173
Tjenestetilbudet til barn og unge med psykiske vansker	174
Behovet for samarbeid øker	176
Samarbeid som fenomen	179
Konstruksjoner av samarbeid	180
Utvikling av en modell – PINCOM	181
Konsekvenser for klinisk praksis og forskning om samarbeid	185
Refleksjoner i praksis	185
Forskningen med PINCOM som innfallsvinkel?	187
Avslutning	187
Referanser	188

Kapittel 10

Tjenestedesign og tverrprofesjonelt samarbeid

– samskaping i praksis! 192

Atle Ødegård, Mari Mørkeset Sandbakk og Trond Bliksvær

Innledning	192
Behov for å utvikle tjenestene	193
Hva er tjenestedesign, og hva er tverrprofesjonelt samarbeid?	194
Tjenestedesign	194
Kunnskapsstatus om tjenestedesign	195
Tverrprofesjonelt samarbeid	196
Kunnskapsstatus om tverrprofesjonelt samarbeid	197
Diskusjon	198
Prosessperspektivet: om å arbeide sammen over tid	199
Maktperspektivet: felles forståelse eller motsetninger?	201
Ledelsesperspektivet	203
Avslutning	205
Referanser	206

Kapittel 11

Virksomhetens sosiale kapital – et analytisk perspektiv på samarbeid i organisasjoner 210

Arne Endresen

Innledning	210
Teoretisk utgangspunkt: sosial kapital	213
Virksomhetens sosiale kapital	214
Strukturelle føringer for utvikling av tillit	216
Ulike former for sosial kapital i organisasjoner	219
Virksomhetens sosiale kapital som forskningsperspektiv	221
Oppsummering	224
Referanser	225

Kapittel 12

Organisering av samverkan – modeller, svårigheter och möjligheter . . 228

Runo Axelsson og Susanna Bihari Axelsson

Innledning	228
Bakgrund och syfte	228
Modeller för organisering av samverkan	230
Strukturella modeller	230
Processinriktade modeller	231
Relationer mellan modellerna	232
Hinder och underlättande faktorer	234
Hinder för samverkan	235
Underlättande faktorer	236
Effekter av samverkan	237
Avslutande kommentarer	238
Referenser	239

Kapittel 13

En transteoretisk modell for tverrprofesjonell utdanning – faktorer som støtter opp under institusjonell endring 241

Philip G. Clark

Innledning	241
Utvikling av en transteoretisk modell (TTM)	242
Den transteoretiske modellen for atferdsendring	243
Andre organisatoriske endringsfaser, prosesser og strategier	244
Prosesser, mekanismer og strategier for endring	245
Mobilisere for endring: organisere seg	246
Akademiske kulturer og disipliner	246

Forkjempernes rolle	247
Implementere endring – komme i gang	247
Akademisk tillit	248
Akademisk altruisme	249
Organisasjonsstøtte	249
Institusjonalisering: mekanismer for å holde fast på endring	250
Interne mekanismer	250
Eksterne mekanismer	251
Balanse mellom fagdisiplin og tverrprofesjonalitet	252
Oppsummering og konsekvenser	253
Referanser	253
Forfattere	256
Stikkord	260